

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele v državnem zboru zastopane.

Kos I. — Izdan in razposlan dne 1 januvarja 1888

1.

Zakon od 28. decembra 1887,

o zavarovanji delavcev gledé kake nezgode.

S privolitvijo obéh zbornic državnega zbora ukazujem takó:

Razsežaj zavarovanja.

§. 1.

Vsi delavci in vršbeni uradniki v tvornicah (fabrikah) in plavilnicah, v rudnikih na nepri-
držane rudnine, v ladjarnicah (ladjetvornicah), na
ladjarničnih odrih in v kamenolomih, kakor tudi
v napravah spadajočih k tem poslovršbam — zava-
rovani so po meri, kakor določa ta zakon — proti
posledicam nezgod (nesreč), ki se utegnejo pripetiti
pri delovršbi.

Isto veljá za delavce in pa vršbene uradnike,
kateri imajo opravke v obrtovnih delovršbah, obse-
zajočih zvrševanje stavbinskih dél, ali kje drugje
pri zvrševanji stavb. To določilo se ne uporablja
na take delavce, kateri, ne imajoč opravka pri
obrtovnih delovršbah označene vrste, zvršujejo
samo kaka popravna dela na zgradbah. Pri gradnji
pritličnih prebivatnih in gospodarstvenih poslopij
na kmetih, kakor tudi pri drugih poljedelskih
gradnjah dolžnost zavarovanja nima mesta, ako

delajo pri njih samo stavbinski gospodar, domačini
njegovi ali pa kaki drugi stanovalci tistega kraja,
kateri ne vršé po obrtovno takih gradenj (stavb).

Vršbam navedenim v prvem odstavku zma-
trajo se za enake v zmislu tega zakona:

1. One vršbe, v katerih se združujejo ali upo-
rabljajo razpočne tvarine;

2. one obrtovne ali poljedelske in gozdar-
stvene vršbe, pri katerih se uporabljajo parni kotli
ali take gonilne naprave, ki jih kretajo elemen-
tarna moč (veter, voda, par, plin, vroč zrak, elek-
trika itd.) ali pa živali. To določilo ne veljá za
take delovršbe, pri katerih se samo za nekaj časa
rabi k vršbeni napravi ne spadajoča kretulja (kre-
talni stroj).

Ako se pri poljedelski ali gozdarski vršbi,
ki je podvržena dolžnosti zavarovanja, kretulja spa-
dajoča k vršbeni napravi rabi takó, da samo neko
določeno število delavcev in vršbenih uradnikov
stojí v nevarnosti, ki je v zvezi z vso strojevno
uporabo, tedaj se utesnjuje dolžnost zavarovanja
na osebe, ki so izpostavljene tej nevarnosti.

Za zavarovanje delavcev in vršbenih uradni-
kov v rudnikih na pridržane rudnine in v napravah
k njim spadajočih proti posledicam nezgod, ki se
utegnejo pripetiti pri delovršbi, poskrbí poseben
zakon.

Za delavce, odnosno za vršbene uradnike
v zmislu tega zakona zmatrati je tudi učence,
prostovoljce, praktikante in druge osebe, katere —
ker niso še zvršile izučbe — ne prejemajo nikakega
zaslužka za svoje delo ali ga prejemajo manj.

§. 2.

Na delovršbe pri železnicah in plovstvu po notranjem vodovji uporabljajo se določila tega zakona samo tedaj, ako so kakor celovite sestavine kake zavarovanju podvržene delovršbe samo za njo namenjene. Določilom tega zakona podvrženi so vendar delavci in vršbeni uradniki, ki sicer delo dobivajo od železničnih podjetništev, a na katere se zakon od 5. marcija 1869 (Drž. zak. št. 27), ne uporablja z ozirom na to, ker njih delo ni v dotiki s prometom (železnocestno vožnjo).

Na vršbe plovstva, ki podleže pomorskim zakonom, ne uporabljajo se določila tega zakona.

§. 3.

Minister notranjih reči je pooblaščen za posamična, po §u 1 pod dolžnostjo zavarovanja stoječa podjetja, katera niso v zvezi z nevarnostjo kake nezgode, za osebe, ki imajo opravka pri njih, odpustiti dolžnost zavarovanja.

Isto tako ima minister notranjih reči pravico, druga v §. 1 ne imenovana podjetja, ki so v zvezi z nevarnostjo kake nezgode, zlasti s posebno požarno nevarnostjo, podvreči dolžnosti zavarovanja.

Naredbe ukrenene na to in ono stran pri občiti je vsako leto državnemu zboru.

Ministru notranjih reči pristoji tudi, ako bi bilo treba, izdati propise o tem, kake mehanične priprave je zmatrati za gonila, spadajoča med ona, ki jih omenja §. 1, odstavek 3.

§. 4.

Zakon ta ne uporablja se na služnike, namočene v kaki delovršbi države, kake dežele, občine ali kakega javnega zaloga, ako njim in njih svojcem ob kaki vršbeni nezgodi pristoji pravica do pokojnine, katera doseza ali preseza visokost rente ustanovljene v §ih 6 in 7.

Predmet zavarovanja. Razsežaj in izračunjanje odškodbe.

§. 5.

Predmet zavarovanja označenega v §u 1 je s tem zakonom določeno povračilo škode, ki

nastane po kakem telesnem poškodovanju zavarovanca ali vsled njegove smrti.

§. 6.

V slučaji kakega poškodovanja na telesu bodi za povračilo škode renta, ki naj se dodeljuje poškodovanemu počenši od petega tedna potem, ko je nastala nezgoda, za ves čas, dokler bode nesposoben prislužiti si kaj.

Da se izračuni renta, najde se najprej, koliko zaslužka je poškodovanec prejemal v teku zadnjega leta, v katerem je imel delo v vršbi, kjer se je pripetila nezgoda. Ako poškodovanec ni delal celo leto v oni vršbi, računeč nazaj od nezgode, mero dajen je za izračunjenje rente tisti zaslužek, katerega so prejemali povprečno v ti dobi iste vrste delavci v isti vršbi ali v sosednih enakovrstnih delovršbah.

Ako se delo, po naravi svoji, ne vrši vse leto, nego samo v nekem vršbenem času, jemlje se torej, izračunajoč povprečni dnevni zaslužek, v pošteev samo število delovnih dni v vršbenem času.

Na slučajne prestanke v delovršbi naj se ne gleda.

Tristokrat toliko, kolikor služi kdo povprek na dan, velja za letni zaslužek.

Ako letni zaslužek kakega delavca ali vršbenega uradnika preseza dvanajst sto goldinarjev, presežek ne računi se več.

Letni zaslužek učencev, prostovoljcev, praktikantov in drugih oseb, katere — ne dovršivši še svoje izučbe — ne prejemajo nič ali prejemajo menj zaslužka, izmeriti je v isti visokosti, kakor najnižji zaslužek polno plačevanih delavcev, odnosno vršbenih uradnikov za ono delo, za katero se izučujejo, toda vsota ne iznašaj nad tristo goldinarjev.

Renta iznaša:

- a) v slučaji popolne nesposobnosti, služiti si kruha, in za ves čas, dokler traja, 60 odstotkov letnega zaslužka;
- b) v slučaji delovite take nesposobnosti in za ves čas, dokler traja, neki del pod a) ustanovljene rente, katero je odmeriti po meri, kolikor je komu še ostalo sposobnosti, prislužiti si kaj, vendar ne sme iznašati čez 50 odstotkov letnega zaslužka.

Poškodovancu ne pristoji pravica do odškodovanja, ako je nalašč provzročil vršbeno nezgodo.

§. 7.

Ako je smrt nastala vsled vršbene nezgode, naj odškodovanje, razven tega kar bi poškodovanemu morebiti šlo po §^u 6 za čas, predno je nastopila smrt, obseza še:

1. pogrebne troške, katere je odmeriti po navadi v tistem kraju, toda na 25 gl. največ;

2. rento, katera naj ze daje zapuščenim usmrtenega človeka počenši od smrtne dné; za njeno izračunjanje merodajna so določila §^a 6, odst. 2 do 7.

Ta renta iznaša:

- a) Vdovi usmrtenega moža do njene smrti ali vnovične omožitve 20 odstotkov; vdovcu, ako je in dokler je nesposoben, prislužiti si kaj, 20 odstotkov; vsakemu zapuščenemu zakonskemu otroku, dokler ne izpolni 15. leta dobe svoje, 15 odstotkov, in ako je otrok izgubil ali če izgubi še drugega roditelja svojega, 20 odstotkov letnega zaslužka; vsakemu zapuščenemu nezakonskemu otroku, dokler ne izpolni 15. leta svoje dobe, 10 odstotkov letnega zaslužka. Rente vdovi, odnosno vdovcu in otrokom ne smejo skupaj presežati 50 odstotkov letnega zaslužka; ako se iz gornjih postavkov podá večji iznos, skrajšajo se razmerno posamezne rente;
- b) sorodnikom pokojnikovim v nazgornji lozi, če je bil on njih edini reditelj, do časa, ko umrjó ali pa ko mine njih potrebnost, 20 odstotkov letnega zaslužka. Čez ta iznos ne sme se iti zarad tega, ker bi bilo več upravičencev, in v tem slučaju gre roditeljem predstvo pred dédi.

Ako se vdova zopet omoži, dobí trojni iznos svoje letne rente za odpravo.

Ako se je poškodovana oseba oženila stoprv po nezgodi, po njeni smrti ne pristoji vdovi ali vdovcu in pa otrokom vsled take ženitve nikaka pravica. Tudi nezakonskim otrokom, kateri so bili zarojeni stoprv po nezgodi, kakor tudi zakonskemu soprogu, kateri po svoji krivnji ne živí v zakonski družnosti, ne gre nikaka pravica.

Ako se upravičenci pod a) imenovane vrste snidejo z upravičenci, ki so omenjeni pod b), imajo leti (poslednji) pravico samo v toliko, kolikor se povedani najvišji rentni iznos ne potrebuje za prve.

§. 8.

Za plačo ali mezdo (lon) v zmislu tega zakona veljajo tudi tantijeme in naruralni pre-

jemki. Vrednost takih prejemkov računi se po povprečnih cenah tega ali onega kraja.

Zavarovalnice. Njih udje in načelstvo.

§. 9.

Zavarovanje propisano v §^u 1 opravljajo posebne zavarovalnice, katere naj se napravijo v ta namen na podlogi vzajemnosti.

Praviloma je za vsako deželo ustanoviti v njenem glavnem mestu tako zavarovalnico. Vendar je minister notranjih reči pooblaščen ali v eni in isti deželi več zavarovalnic, ali za več sosednjih dežel napraviti eno zavarovalnico. V teh slučajih določi minister notranjih reči sedež (stolico) zavarovalnice. Vselej, predno se kaj takega ukrene, pozvedeti je mnenje dotičnega deželnega odbora.

Ministru notranjih reči prihranjena je dalje pravica, da lahko držeč se teritorialnih mej, povedanih v drugem odstavku, premení okraje zavarovalnic, ustanovljenih po tem zakonu, da več takih zavodov združi v enega, ali pa zaukaže delitev kakega takega zavoda. Pred vsakim takim ukrepom doprašati je udeležene zavarovalnice in pa pozvedeti mnenje dotičnih deželnih odborov.

Omenjene zavarovalnice podleže državnemu nadzoru po meri za druge zavarovalnice veljajočih in posebnih v tem zakonu obseženih določil.

Plačevane uradnike teh zavarovalnic vzeti je v prisego in dolžnost. Oni podstojé disciplinarni oblasti načelstva. V nameščenje in odstavljenje uradnika voditelja, kakor tudi zavarovalnega tehnika in knjigovodnika potreba je državnega odobrenja.

§. 10.

Udje v §^u 9 omenjenih zavarovalnic so podjetniki delovršeb podvrženih dolžnosti zavarovanja, kar jih biva v okraji katerega zavoda, in pa v §. 1 imenovani delavci in vršbeni uradniki, kateri imajo v njih opravek.

§. 11.

Za podjetnika delovršbe podvržene dolžnosti zavarovanja zmatra se tisti, na katerega račun se delo vrši.

Za delovršbe imenovane v §^u 1, odstavku 2, zmatra se kot podjetnik, kolikor gré za delavce in vršbene uradnike, imajoče opravek v obrtnih

vršbah, ki obsežajo izvrševanje stavbinskih del, dotični obrtnik; za druge pri izvrševanju kake gradnje (stavbe) opravke imajoče osebe tisti, kateri je kakor podjetnik prevzel izvršitev kake gradnje, in ako bi takega ne bilo, stavebeni gospodar.

Za kretulje, katere se samo za malo časa uporabljajo pri vršbah povedanih v §^u 1, odst. 3, št. 2, a ne spadajo k vršbeni napravi, velja za podjetnika, v kolikor gre za delavce in vršbene uradnike, ki so v nevarnosti po tej delovršbi se strojem (mašino), lastnik teh kretulj.

§. 12.

Načelstvo zavarovalnic, osnovanih po §^u 9, kateremu pristoji vseiharno posloводство in zastopstvo zavoda, urediti je kakor zbor tako, da se napravi iz števila udov, ki se dá deliti z brojem 3; teh udov ena tretjina sestoji iz zastopnikov vršbenih podjetnikov, druga tretjina iz zastopnikov zavarovancev in poslednja tretjina iz takih oseb, katerim so dobro znane gospodarstvene razmere tistega okraja, a pozove jih v načelstvo minister notranjih reči, doprašavši dotični deželni zbor. Načelstvo voli izmed svojih udov prvomestnika, in njegovega namestnika.

Minister notranjih reči ima pravico, načelstvo kake zavarovalnice razpustiti, ter posloводство in zastopstvo njegovo začasno izročiti upravniku. Ali minister je dolžan, v štirih tednih po razpustitvi, storiti kar je potrebno, da se znova načelstvo uredi.

Ustanovilo zavarovalnic.

§. 13.

Vsaki zavarovalnici je po vzgledu vzornega ustanovila, katero se objavi ukazoma, izdelati ustanovilo, v katero je posebnostno vzprijeti tanja določila o aktivni in pasivni volilni pravici posameznih udov, in pa o volitvi v §^u 12 omenjenih zastopnikov vršbenim podjetnikom in zavarovancem, kakor tudi o prispevni dobi; temu ustanovilu, kakor vsem njegovim poznejšim premembam potreba je državnega odobrenja, da obveljajo.

Ustanovilo obsežaj tudi potrebna določila o obliki in vsebini naznanil, katera po tem zakonu podjetniki delovršbe podajajo zavarovalnici, ter izračune in razkaze, katere ji pošiljajo, in pa določilo, kako naj ta naznanila, ti izračuni in razkazi dohajajo zavarovalnici.

Nevarnostni razredi.

§. 14.

Vse pod dolžnostjo zavarovanja stoječe delovršbe, kar jih biva na ozemlju, kodar velja ta zakon, porazdeljujejo se v nekoliko nevarnostnih razredov.

Razmerje, v katerem delovršbe podvržene dolžnosti zavarovanja stojé ena do druge v oziru na srednjo mero svoje nevarnosti gledé kake nezgode, ustanavlja se po številki takó, da se srednja mera najnevarnišim delovršbam postavi na 100 in po tem srednja mera za vse ostale vršbe odmeri v odstotkih.

Na podlogi té izmere vrsté se vršbe, podvržene dolžnosti zavarovanja, v posamezne nevarnostne razrede takó, da vsak nevarnostni razred obseza po več odstotnih postavkov, kakor številčno gredó neposrednje eden za drugim.

Vvrstitev kake delovršbe, podvržene dolžnosti zavarovanja, v nevarnostne razrede, in ustanovitev odstotnih postavkov za vsak nevarnostni razred ukrepa se ukazoma na podlogi podatkov statistike o neizgodah.

Delovršbe spadajoče v kak nevarnosten razred vrščuje v posamezne odstotne postavke tega razreda zavarovalnica po meri, kakor so posamezne vršbe bolj ali manj nevarne gledé kake nezgode, in zlasti z ozirom na naprave, ki jih ima katera izmed njih v to, da se ubranijo neizgode. Nevarnostni razredi in odstotni postavki ustanovljeni v vsakem izmed njih dajó se javno na znanje s kazalom obrtov in delovršeb vred, ki pripadajo vsakemu nevarnostnemu razredu.

Vvrstitev v nevarnostne razrede in ustanovitev odstotnih postavkov treba je na podlogi izkušenj vseh v §^u 9 omenjenih zavarovalnic pregledati od pet do pet lét. Ta pregled opravi se v petem letu dotične dobe takó, da morejo premembe vsled njega ukrenene s početkom šestega leta priti v moč in veljavo.

A prvi pregled opraviti je že pred to dobo, ako bode za to dovolj izkušenj nabranih.

Pričuvni zalogi.

§. 15.

Pri vsaki po tem zakonu ustanovljeni zavarovalnici uporabljati je v napravo pričuvne (reserve) glavnice vsako léto iznos, katerega visokost ustanavlja minister notranjih reči. Istemu namenu

priděti je tudi prebitke iz gospodarstva zavodovega.

Pričuvna glavnicā ne sme nikakor in nikdar iznašati nad deset odstotkov zaloga, ki je potreben v založbo zaveznosti zavarovalnice.

Od vseskupnih dotókov v pričuvno glavnicó pri kaki zavarovalnici uporabiti je dve tretjini v napravo posebnega (specijalnega) pričuvnega zaloga za dotično zavarovalnico, a poslednjo tretjino v napravo vkupnega pričuvnega zaloga za vse zavarovalnice ustanovljene po ozemlji, koder veljá ta zakon.

Pričuvni zalogi so namenjeni v založbo nedostatkov (primankljajev), kateri se podadó ob letni bilanci, ko se visokost zavodovih zaveznosti, izračunjenih po zavarovalno-tehničnih načelih, primerja z imovinami, ki so namenjene v zalaganje teh zaveznosti. Pri tem je postopati takó, da se za nedostatek, ki se najde pri kakem zavodu, najprej posebni pričuvni zalog dotičnega zavoda, in štoprv ko poide ta, porabi vkupni pričuvni zalog.

Vkupni pričuvni zalog upravlja država, kakor poseben zalog. O uporabljanji njegovem v gori povedane svrhe ukreplje minister notranjih rečí za vsak slučaj posebej.

Zalaganje glavnice. Zavarovalni prispevki.

§. 16.

Sredstva po zavarovalno-tehničnih načelih izračunjane založbe povračil, katera zavarovalnice dajó po §ih 6 in 7, in napravnih troškov, kakor tudi onega iznosa, katerega je po §u 15 uporabljati v napravo pričuvnega zaloga, priskrbé se s prispevki (doneski), katere upravljajo udje po meri zaslužka, ki ga za delo prejemajo zavarovanci (zavarovalni prispevki). Zaslužek, kateri preseza dvanajst sto goldinarjev na leto, priračunja se samo v tem iznosu. Za osebe povedane v §u 6, odstavku 7, priračunja se zaslužek, kateri je merodajen za visokost njih zavarovanja.

Zavarovalni prispevki odmerjajo se po tarifi, katero postavlja zavarovalnica, a odobruje država. Postavlja naj se tarifa na podlogi prispevnega stavka, kateri se najde da je potreben za vsak nevarnostni odstotek in za vsak goldinar za služka.

Za prvo vršbeno leto ustanóvi se ukazoma tarifa ta.

Minister notranjih rečí ima oblast na podlogi tega, kar podá letno gospodarstvo kake zavarovalnice, ukazati povišanje ali znižanje njene tarife.

§. 17.

Od potarifnih zavarovalnih prispevkov obtežen je zavarovanec z deset odstotki, a podjetnik delovršbe podvržene dolžnosti zavarovanja z devdeset odstotki.

S potarifnimi zavarovalnimi prispevki za tiste zavarovance, kateri ne prejemajo zaslužka v novcih (denarjih), obtežen je edini podjetnik vršbe pod dolžnostjo zavarovanja stoječe.

Ustanovitev, je li katera delovršba podvržena dolžnosti zavarovanja, in nje vrstitev.

§. 18.

Vršbeni podjetniki (§. 11) so dolžni o delovršbah podvrženih dolžnosti zavarovanja in to o vsaki obstoječi zdanji taki delovršbi v roku ki ga ukazoma postavi minister notranjih rečí, a o vsaki po preteku tega roka novo začeti delovršbi v štirinajstih dnevih najpozneje oni zavarovalnici, v katere okrají stójí delovršba podvržena dolžnosti zavarovanja, podati naznanilo, katero razkazuje predmet in način vršbe, število zavarovanju podvrženih oseb, delajočih v nji, in vsoto letnih zaslužkov (§. 6, odstavki 5, 6 in 7), ki so merodavni za teh oseb zavarovanje. Za novo začete delovršbe povedati je v naznanilu tudi dan, katerega se je začelo delo.

Tudi politična oblastva prve stopinje naj o delovršbah dolžnosti zavarovanja podvrženih, kar jih biva ali se na novo začne v njihovem okoliši, pošiljajo priobčila dotični zavarovalnici.

Prejemši tako naznanilo ali priobčilo načelstvo zavarovalnice razločí o tem, je li kaka delovršba v istini podvržena dolžnosti zavarovanja, in, ako je, v kateri nevarnostni razred in pod kateri odstotni stavek jo je vrstiti. To razloko je priznati vršbe podjetniku ter priobčiti mu tudi tarifo. Podjetnik ima pravico, v štirinajstih dnevih po vročbi pri političnem deželnem oblastvu izprožiti vgovor proti tej razloki. To oblastvo naj o vgovoru dopraša zavarovalnico in opravi druge poizvedbe, katere bi bile še potrebne, in na to raz-

loča stvar s pridržkom pravnega pota do ministerstva notranjih reči.

Izprožiti imenovani vgovor proti razloki zavarovalnice ima pravico tudi pri nji obstoječi organ državnega nadzorstva.

Izproženi vgovor nima odložne moči.

§. 19.

Vršbe podjetnik (§. 11) je dolžan, vsako izpremembo v predmetu ali v načinu delovršbe, katera utegne biti pomenljiva za dolžnost zavarovanja, za vrstitev v nevarnostni razred ali v odstotni stavek enega nevarnostnega razreda, v osmih dneh naznaniti zavarovalnici. Ona naj razloči o tem, je li vsled nastave izpremembe delovršba prestala biti podvržena dolžnosti zavarovanja, ali pa če jo je vrstiti v kak drug nevarnosten razred ali kak drug odstoten stavek istega nevarnostnega razreda.

Gledé razloke o tem naznanilu in gledé vgovora uporabljajo se določila §^a 18, odstavka 3, 4 in 5.

§. 20.

Ako zavarovalnica zvé za istinite okoliščine, katere vplivajo na vrstitev kake pod dolžnostjo zavarovanja stoječe delovršbe v nevarnostni razred ali odstotni stavek enega nevarnostnega razreda, stoprv po tem, ko je katera izmed v §^{ih} 18 in 19 povedanih razlog storjena, ima ona pravico, zaslišavši vršbe podjetnika ukreniti razloko, da gre dotično delovršbo začeni od časa té razloke vrstiti v kak drug nevarnosten razred, ali v drug odstoten stavek istega nevarnostnega razreda.

Gledé té razloke in vgovora proti njej uporabljajo se določila §^a 18, odstavka 3, 4 in 5.

Ustanavljanje in pobiranje zavarovalnih prispevkov.

§. 21.

V 14 dnevih po preteku vsake pravilom primerne prispevne dobe naj vršbeni podjetniki (§. 11) deleže potarifnega zavarovalnega prispevka, katere imajo opravljati oni in pa osebe, ki jim oni dajó delo, za preteklo prispevno dobo vplačajo pri zavodu, priloživši preračun o visokosti zavarovalnega prispevka.

§. 22.

Vršbeni podjetniki imajo dolžnost opravljati v zavarovalnico tudi zavarovalnega prispevka delež, s katerim je zavarovanec obtežen. Ali pravico imajo, osebam, ki jim oni dajó delo, iznos, katerega so leté po §^u 17 dolžne doplačevati k zavarovalnemu prispevku, mezdo ali plačo dajóč jim, vračunjati v zasluženó mezdo ali plačo in pridrževati si od nje. Vračunja in pridržuje se to ob izplačevanju mezde ali plače v teku prispevne dobe, ustanovljene v pravilih, za katero je plačevati zavarovalni prispevek, na podlogi preračuna, katerega naj napiše podjetnik delovršbe ter na znanje dá vsem zavarovanim osebam, ki imajo opravek v nji.

O pritožbah proti temu preračunu razloča politično oblastvo prve stopinje s pridržkom nadaljnjega pravnega pota.

Ako podjetnik delovršbe, izplačujoč mezdo ali plačo, ne porabi té svoje pravice vračunjanja in pridrževanja, smé ob poznejšem izplačevanju mezde in plače to pravico gledé deleža o svojem času ne pridržanega zvrševati samo v toliko in tedaj, ako po dotičnem izplačevanju mezde ali plače ni preteklo več nego mesec dni.

Ko mine ta doba, ne sme se on niti nikakor drugače potezati za obveljavo te iskalne (terjatvene) pravice.

§. 23.

Zavarovalnica preskuša, so li pravični preračuni o visokosti zavarovalnih prispevkov za preteklo prispevno dobo (§. 21), katere so jim vpodali vršbeni podjetniki,

V ta namen ima ona pravico naročiti svojim ljudém, da na samem mestu vpogledajo v tiste zapiske vršbenega podjetja, kateri so potrebni, dá se pozvedó zavarovancev prejemki.

Vršbeni podjetniki so dolžni zastopnikom zavarovalnice, ki imajo dotično izkaznico, te zapiske predložiti, da pogledajo va-nje. Na podlogi zvršenega preskusa ustanavljajo se zavarovalni prispevki za preteklo prispevno dobo.

Ako delovršbe podjetnik ne izpolni o pravem času dolžnosti naložene mu po §^u 21, da naj predloži gori omenjeni izračun, naj zavod uradoma ustanovi zavarovalni prispevek za preteklo prispevno dobo. Tudi v tem slučaju pristoji ji pravica pogledati v gori omenjene zapiske vršbenega podjetnika, in tá ima dotično dolžnost, predložiti jih.

Kaj se je ustanovilo, dati je na znanje vršbenemu podjetniku. Ob enem je storiti, kar je potrebno za kako doplačanje ali povračilo.

Delovršbe podjetnik ima pravico, v 14 dnevih po prejemu priznanilu proti ustanovitvi zavarovalnega prispevka vgovor pognati pri političnem deželnem oblastvu. To oblastvo naj o vgovoru zasliši zavarovalnico ter opravi kake druge potrebne ovedbe; ono na to ukreplje razloko s pridržkom pravnega pota do ministerstva notranjih reči.

Izprožiti imenovani vgovor proti ustanovitvi zavarovalnega prispevka ima pravico tudi organ državnega nadzorstva, postavljen pri zavarovalnici.

Izproženi vgovor nima odložne moči.

§. 24.

Tiste osebe, katerim kaka zavarovalnica naroči, da naj po §u 23 pogledajo v zapiske kakega vršbenega podjetnika, vzeti je v prisego in dolžnost, sosebno pa naložiti jim zaveznost, da naj tajno hranijo, kar so zvedele o poslovnih in delovršbenih razmerah.

Té osebe ne smejo za svoja dotična opravila niti od vršbenih podjetnikov, niti od zavarovancev jemati nikakega povračila, in ako bi jih kdo hotel pogostiti, naj odrekó.

Niti od téh oseb, niti od zavarovalnic samih ne sme finančna uprava zahtevati, da bi mu kar koli storile.

§. 25.

Ako se naznanilo propisano v §u 18 sploh ne podá, ali pa ne o pravem času, in ako zavarovalnica vsled tega stoprv pozneje zvé, da je kake kake dolžnosti zavarovanja podvržena delovršba, tedaj je vsak vršbe podjetnik, kateri gori omenjenega naznanila ni opravil, ali pa ne o pravem času, dolžan sam nositi zavarovalne prispevke za prispevne dobe, katere so pretekle, ko je trajala njegova delovršba, do časa, ko je zavarovalnica zvedela za dotično vršbo.

Gledé ustanovitve zaostalih zavarovalnih prispevkov in gledé vgovora proti tej ustanovitvi uporabljajo se določila §a 23, odstavek 2 do 6.

§. 26.

Zaostali zavarovalni prispevki poterjavajo se upravnim pôtom.

§. 27.

Ako se ustavi kaka pod dolžnostjo zavarovanja stoječa delovršba, dolžan je vršbeni podjetnik (§. 11) v osmih dneh to naznaniti zavarovalnici. Istodobno s tem naznanilom treba je zavarovalnici vplačati zavarovalni prispevek za čas po preteku poslednje v pravilih postavljene prispevne dobe, priloživši izračun (§. 21).

Ogled naprav za delovršbo.

§. 28.

Zavarovalnica ima pravico poprositi pristojnega obrtnega nadzornika, da naj dolžnosti zavarovanja podvrženo vršbo ogleda na samem mestu. Obrtni nadzornik naj tej prošnji ustreže kar najprej mogoče.

Na omenjene ogledе uporabljajo se po polnem določila zakona od 17. junija 1883 (Drž. zak. št. 117). Vršbeni podjetnik, kakor tudi oni, katerim je on dal ta nalog, imajo dolžnost, obrtnemu nadzorniku dati pojasnila, ki jih želi, sosebno o tistih razmerah, katere uplivajo na nevarnost kake nezgode, združeno z delom.

Obrtni nadzornik naj o tem, kar je opazil, zavarovalnici neposrednje pošlje primerna priobčila. Na podlogi teh priobčil sme zavarovalnica pri političnem oblastvu prve stopinje, v katere okoliši biva dolžnosti zavarovanja podvržena delovršba, staviti predlog, da se izdadó ukazila o naredbah, ki jih je vršbeni podjetnik dolžan priskrbeti v svoji delovršbi, da se ubrani kaka nezgoda, kakor tudi — o tem, kakó naj se v isti namen vedó zavarovanci. Ako politično oblastvo prve stopinje ustreže predlogu zavarovalnice, vročiti je vršbenemu podjetniku in po primernem načinu razznaniti izdana ukazila, proti katerim je prost nadaljšnji pravni pot.

Troški, kateri nastanejo sploh s tem, da se opravila povedana v prvem odstavku preizročé obrtnim nadzornikom, a sosebno s tem, da bodé vsled tega potreba pomnožiti obrtne nadzornike, postopati je kakor z upravnimi troški zavarovalnic. Skupni iznos teh troškov ustanovi naj trgovinski minister v porazumu z ministrom notranjih reči, in ta naj jih z ozirom na poslovni razsežaj posameznih zavarovalnic porazdeli med nje.

Dolžnost naznanjati nezgode.**§. 29.**

Kadar koli se v kaki pod dolžnostjo zavarovanja stoječi delovršbi primeri nezgoda, po kateri je kaka oseba, ki je opravek imela v njej, usmrtena ali pa telesno poškodovana takó, da je vsled tega umrla ali pa na tri dni in ne manj postala nesposobna za delo, naj vršbeni podjetnik ali pa tisti, ki mu je o času nezgode bilo izročeno voditi delovršbo, v petih dnéh najpozneje pismeno v dveh primerkih naznani jo političnemu oblastvu prve stopinje.

Oblika in vsebina tega naznanila ustanovi se ukazoma.

§. 30.

Politično oblastvo naj od vsakega naznanila nezgode, katero mu dojde (§. 29), en primerek nemudoma pošlje zavarovalnici.

Ustanovitev pravice na odškodovanje.**§. 31.**

Ako se naznani kaka nezgoda, vsled katere je kaka zavarovana oseba smrt storila, ali pa na telesu poškodovana bila takó da bode — kakor je podoba — iz tega sledila smrt ali pa nesposobnost za delo na več nego štiri tedne, naj politično oblastvo s primernimi ovedbami, kar se najprej more, seobno v čisto dene:

1. kaj je bil povod nezgodi in kakšna je nezgoda;

2. katere osebe so usmrteno ali poškodovane;

3. koliko so imele zaslužka za delo;

4. kakó je kdo poškodovan;

5. kje bivajo poškodovane osebe;

6. je li katera po nezgodi usmrtena oseba zapustila kaj takih, ki imajo po §u 7 pravico zahtevati povračilo.

Zavarovalnica sme po svojem človeku udeležiti se ovedeb. V ta namen naj se ji o pravem času naznani, da so ovedbe vpotene. Kar bi bilo troškov pri ovedbah in zlasti takih, ki bi nastali, ako bi bilo treba privzeti veščakov, nosi jih zavarovalnica. Kar so podale opravljene ovedbe, priobčiti je zavarovalnici.

§. 32.

Občinskih oblastev dolžnost je, sodelovati pri ovedovanji onih istin (faktov), na katere se je

ozirati pri ustanavljanji, ima li kdo pravico na odškodovanje in kolika bodi ta odškodba.

§. 33.

Ako je bila katera zavarovanih oseb usmrtena vsled nezgode, naj zavarovalnica takoj, ko so izvršene ovedbe (§. 31) ali, ako smrt stoprv pozneje nastane, čim zvé za-njo, ustanovi povračilo, katero je dati po §u 7.

Ako je katera zavarovanih oseb vsled nezgode telesno poškodovana, treba je, čez štiri tedne potem, ko je nastala nezgoda, rento, katera po §u 6 gre tistim poškodovanim osebam, katere so tisti čas še po vsem ali delovito nesposobne, pridobiti si kaj.

Za tiste poškodovane osebe, katere so po preteku štirih tednov še pod zdravniško skrbjo, da se ozdravé od pretrpljenih poškodb, ustanoviti je za zdaj samo plačila rente, katera je opraviti do časa, ko se zdravljenje dokončá; a v ostalem naj se renta ustanovi stoprv, kadar bode zdravljenje končano.

§. 34.

Osebe, katere zahtevajo odškodovanje, ki se jim ni uradoma ustanovilo, naj svoj zahtev, predno preteče leto dni po tem ko je nastala nezgoda, vzglasé pri dotični zavarovalnici; če tega ne storé, izključene so od njega.

Ako se spozná, da ima vzglašeni zahtev odškodovanja podlogo, tedaj je takoj ustanoviti visokost odškodbe; v nasprotnem slučaju zavrni je zahtev odškodovanja.

§. 35.

Vršbeni podjetniki imajo dolžnost, zavarovalnici, ako zahteva, v osmih dnéh o zaslužku in plači usmrtenih in poškodovanih kakor tudi tistih oseb, ki delajo v njih vršbi, dati tiste izkaze, kateri so potrebni, da se izračuni zaslužek po §u 6, odstavku 2 do 7.

§. 36.

O ustanovitvi odškodbe uradoma ali po vzglasu odškodovanje zahtevajočih priznane izdá naj zavarovalnica tistemu, ki ima pravico do odškodbe, pismen odlok, iz katerega je razvidno, koliko iznaša priznana odškodba in kako je bila preračunjena. Pri odšodbah takim poškodovancem, ki so postali nesposobni pridobiti si kaj, povedati je seobno, kako se je vzelo, ali da je

poškodovanec popolnoma nesposoben, ali pa samo delovito, in v poslednjem slučaju, v kateri meri da je nesposoben si kaj pridobiti.

Isto tako naj se, kadar se kak zahtevek odškodovanja odbije, stori to s pismenim odlokom.

Izplačevanje iznosov odškodovanja.

§. 37.

Troške za pogreb (§. 7, št. 1) plačati je teden dni po tem ko so poistinjeni.

Rente poškodovancev in zapuščencev izplačujejo se v mesečnih obrokih naprej, proti temu, da se prinese potrdilo, da živé.

Česa je potreba, da se potrdi življenje, in pa kako se izplačujejo rente in pogrebni troški, o tem imej ustanovilo potrebne propise.

Razsodišče.

§. 38.

Za vsako po tem zakonu ustanovljeno zavarovalnico postavi se v mestu, kjer ima ona svoj sedež, po eno razsodišče, katero je samo in edino pristojno, da razloča zahteve odškodovanja proti zavarovalnici naperjene, ki jih ona ne pripoznava.

Razsodišče sestoji iz stalnega predsednika, štirih prisednikov in potrebnih namestnikov. Predsednika in namestnika mu imenuje minister pravosodja — v porazumu z ministrom notranjih reči — iz števila sodniških državnih uradnikov. Izmed prisednikov poklicuje minister notranjih reči v porazumu z udeleženi ministri v razsodišče na določen čas dva in namestnika njima, ki morajo biti vsi tehnično izučene osebe. Enega prisednika in njegovega namestnika volijo vršbeni podjetniki, stoječi pod dolžnostjo zavarovanja, a poslednjega prisednika in njegovega namestnika zavarovanci ta čas, kadar volijo može v načelstvo (§. 12), in sicer prav za toliko časa, kolikor traja službovanje načelstva. Izmed udov razsodišča ne sme nobeden pripadati načelstvu zavarovalnice ali biti v njeni službi.

V ostalem uravná se ukazoma, kakó je sestavljati razsodišče in kakó naj se postopa pred njim, kakor tudi, če bodo razsodniki morebiti dobivali kako nagrado. Zavarovalnica nosi troške, ki so združeni z uredbo in poslovanjem razsodišča.

Pravni leki ali pritožbe proti izreku razsodišča niso dopuščeni.

Zvršiti razsodniški izrek ali nagodbo (poravnavo) skleneno pred razsodiščem oblastno je dolžnikovo pristojno sodišče.

Zahteve odškodovanja vzdigniti je pred razsodiščem s tožbo proti zavarovalnici, predno potече leto dni od časa, ko je zahtevalcu v §. 36 omenjeni odlok bil vročen; sicer so izključeni taki zahtevi.

Premene v predpoglah pravice na odškodovanje.

§. 39.

Kadar v razmerah, ki so bile merodajne za ustanovitev odškodbe, nastane bistvena premena, sme se odškodba s strani zavarovalnice na predlog ali uradoma drugače ustanoviti.

Ako je telesno poškodovani človek, kateremu je bila odškodba na podlogi §^a 6 ustanovljena, umrl vsled poškodovanja, mora se zahtevek glede dodelitve odškodovanja zapuščencem, kadar ni bilo uradoma ustanovljeno, vzglasiti pri zavarovalnici, predno izteče leto dni po smrti poškodovančevi; ako ne, izključen je zahtevek.

Da se ustanovljena renta poviša, to se sme iskati samó za čas po tem, odkar je bil višji zahtevek vzglašen.

Znižba ali razkrep ustanovljene rente stopi v moč počenši od dneva, katerega je znižbo ali razkrep izrekujoči odlok (§. 36) upravičencu vročen. Tožba proti temu odloku pognana pri razsodišči (§. 38) nima odložne moči.

V ostalem se §§. 32, 34, odstavek 2, 35, 36 in 38 zmislu primerno uporabljajo na postopek v zgoraj omenjenih slučajih.

§. 40.

Ako delavec ali vršbeni uradnik, ki ga je v delovršbi zadela nezgoda ter mu je po §^u 6, odstavku 8, a) bila prirečena renta za 60 odstotkov letnega zaslužka, pri svojem dozdanjem ali pri kakem drugem delodavci stopi vnovič v delo, kakoršno je njegovemu stanju primerno, moči mu je z ozirom na dodeljeno mu za to mezdo ali plačo po §. 39, odstavek 1, časno ustaviti celo rento,

katera mu je prisojena, ali nekaj nje. Če v takem slučaju dotičnemu delavcu ali vršbenemu uradniku dodeljena mezda ali plača iznaša najmanj 80 odstotkov letnega zaslužka, kateri je bil računu o njegovi renti vzet v podlogo, ima zavarovalnica dolžnost, zdanjemu delodavcu za čas, dokler traja novo službeno razmerje, povrniti polovico onega iznosa, katerega je prihranila s tem, da je celo rento ali nekaj rente ustavila.

Odpoved odškodovalne rente.

§. 41.

Dogovor med zavarovalnico in človekom, upravičenim potegovati rento, po katerem bi se upravičenec odrekel rente ali nekega dela njenega ter bi mu se zdanja vrednost rente po vsem ali deloma v glavnici izplačala, samó tedaj je pravno-zavezen, če je v ta dogovor privolila občina, katera ima dolžnost, preskrbovati upravičenca, ako bi obubožal.

Inozemski upravičenci.

§. 42.

Kadar je upravičenec kak tujec (inozemec) in če stalno prebiva na vnanjem, ima zavarovalnica pravico, odpraviti ga s tem, da mu namesto zahtevane rente dá glavnico, katero je odmeriti po razmerah dotičnega slučaja.

To določilo se ne uporablja na pripadnike dežel ogerske krone, ako se v teh deželah s pripodobnim zakonodavstvom priznava enako ugodno postopanje z avstrijskimi državljani.

Zvršilo na iskovine odškodovanja ni dopuščeno.

§. 43.

Iskovine, ki upravičencu na podlogi tega zakona pristojé zavarovalnici nasproti, ne morejo se nî zvršilu (eksekuciji) podvreči, nî z naredbami v zavarovanje zadeti. Izimek od tega veljá samo na korist onih, kateri imajo proti upravičencu po zakonu iskati vzdrževanje.

Kolikor zvršilo in zavarovalne naredbe niso dopuščene, brez pravne moči je tudi vsak razpolog o gori omenjenih upravičencu pristojéčih iskovinah z odstopom (cesijo), nakazom, zastavitvijo ali kakim drugim pravnim poslom.

Zmenki so izključeni.

§. 44.

Zavarovalnice nimajo pravice, uporabo določil tega zakona v prid sebi naprej izključevati ali omejevati s pogodbami (pravilniki). Pogodbena določila, ki nasprotujejo tej prepovedi, nimajo pravne moči.

Odgovornost vršbenih podjetnikov in tretjih oseb za nezgode.

§. 45.

Podjetnik delovršbe (§. 11) ima dolžnost, kadar je on ali — ako bi bil nesposoben za djanja, — njegov zakonit zastopnik, nalašč ali po grobi (debeli) krivnji dal povod nezgodi, povrniti zavarovalnici vse odškodbe, ki jih mora ona na podlogi tega zakona dati komu.

Isto tako odgovarja (jamči) delničarska družba, pridobitvena ali gospodarstvena zadruga ali kako drugo društvo, ako je kak ud načelstva ali kak likvidator, in pa trgovinska družba, ako je kak za poslovodstvo upravičen družbenik ali kak likvidator hoté ali po grobi krivnji napravil nezgodo.

Kot povračilo za rento sme zavarovalnica v tu zgoraj naštetih slučajih zahtevati njeno glavnico vrednost, katero je izračunati po načelih veljajočih za zavarovalnično poslovanje.

Pravica na povračilo zavarovalnici zastareva v treh letih, računeč od dneva nezgode.

§. 46.

Zavarovanec ali ti, ki so ostali za njim, imajo samo tedaj pravico, potegniti se za povračilo škode proti podjetniku delovršbe, kadar je katera v §. 45, odstavku 1 in 2, imenovanih oseb nalašč napravila nezgodo delovršbeno.

V takem slučaju omejena je pravica na iznos, za katerega odškodba upravičencu po veljajočih zakonitih propisih pristoječa (§§. 1325 do 1327 občnega grajanskega zakonika) preseza ono odškodbo, ki ima po tem zakonu pravico na-njo.

§. 47.

Odgovornost pooblaščenecv ali predstavnikov (namestnikov) delovršbenega podjetnika, kakor tudi njegovih paznikov nad delovršbo ali delavci in takó tudi drugih oseb, katere so nezgodo nalašč napravile ali s krivnjo dale ji povoda, določa se po veljajočih zakonitih propisih.

Ali pravica na odškodovanje, izvirajoča iz te odgovornosti, kolikor je zavarovalnica po tem zakonu zavezana povrniti škodo, pristoji samó tej zavarovalnici, a zavarovancu, odnosno njegovim zapuščencem pristoji samo gledé iznosa, za katerega odškodba pristoječa jim po veljajočih zakonitih propisih preseza ono, kar mora zavarovalnica po tem zakonu v povračilo škode dati.

Državni nadzor.

§. 48.

Državni nadzor nad zavarovalnicami, ki se ustanové po tem zakonu, izvršujeta politično deželno oblastvo, v katerega upravnem ozemlju ima dotična zavarovalnica svoj sedež, in pa minister notranjih reči. Minister notranjih reči ima tudi oblast, podeljevati državno odobrenje v onih slučajih, v katerih ga je po tem zakonu treba.

Pridodani zavarovalni svét.

§. 49.

V podporo ministru notranjih reči pri poslovanju pridržanem mu po tem zakonu sestavi se pridodan svét iz strokovnjakov, ki pripadajo okrogu obrtnosti in v §. 1, odstavku 3, št. 2 imenovanih poljedelskih in gozdarskih delovršb, in pa obrtnostni in zavarovalni tehniki. S posebnim pravilnikom (*reglement*), ki se ukazoma izdá, določí se sestava in področje tega sveta. Zlasti je potrebno zaslišati pridodani svét:

1. predno se ustanové ali premené okrají zavarovalnic, in takó tudi, predno se taki zavodi zedinjajo ali delé (§. 9);

2. predno se izdá ukaz o vzornem ustanovilu zavarovalnicam (§. 13);

3. predno se izdadó ukazi, kako je delovršbe, stoječe pod dolžnostjo zavarovanja, razdeliti v nevarnostne razrede, in predno se ustanové odstotni postavki znotraj nevarnostnih razredov (§. 14);

4. pred vsako uporabo vkupnega pričuvnega zaloga (§. 15);

5. predno se ustanová tarifa za prvo vršbeno leto (§. 16, odstavek 3) in

6. predno se ukaže tarifo kake zavarovalnice zvišati ali znižati (§. 16, odstavek 4).

Sodelovanje političnih oblastev.

§. 50.

Političnih oblastev dolžnost je, prošnjam, prejetim od zavarovalnic, ki se ustanové po tem zakonu, ustrezati — kolikor bode moči — vte zavode podpirati ter jim tudi brez zaprosbe priobčevati vse ono, kar utegne biti važno za njihovo poslovanje.

Zavarovalnice nimajo pravice, zahtevati, da bi jih finančna prokuratura zastopala.

Kazenska določila.

§. 51.

Ako naznanila, ki jih je podajati po §§. 18, 19 in 27, preračuni, ki jih je po §§. 21 in 27 zavarovalnici donesti, ali pa izkazi, ki jih je dati po §. 35, obsežajo kaj, kar v istini ni res, kaznjuje se delovršbe podjetnik, kateri je ta naznanila vpodal, ali te račune in izkaze donesel, kadar v njih ni poistinjen obstanek djanja, kaznjenega po občnih kazenskih zakonih, v novih (denarjih) od pet do petsto goldinarjev in v slučajih, ko bi se globa ne mogla izterjati, z zaporom od enega dneva do treh mesecev.

§. 52.

Vršbeni podjetniki, ki tej ali oni izmed dolžnosti, nalaganih jim po §§. 18, 19, 21, 23, 27 in 35, podati naznanila, donesti račune ali izkaze,

ali predložiti zapiske, niso ustregli o pravem času, kaznujejo se v novcih do 100 goldinarejev in če se globa ne more izterjati, z zaporom do 20 dni.

Isto velja za tega, ki ne podá o pravem času naznanila, katero je po §. 29 dolžan podati.

§. 53.

Ako dolžnosti zavarovanja podvržene delovršbe ne vodi podjetnik sam, nego jo vodi namestnik (poslovodnik), naj se ta obsodi v kazni, omenjene v §§. 51 in 52, odstavek 1. Ali podjetnik delovršbe odgovarja tudi v tem slučaju za prisojene globe.

§. 54.

V §§. 51 in 52 omenjene prestopke zakona kazniti pristoji političnim oblastvom.

Globe (kazni v novcih) gredó v pričuvni zalog dotične zavarovalnice.

Utečaji.

§. 55.

Kjer v tem zakonu ni drugače poskrbljeno, vpomagati je utečaje (rekurse) proti kaki razloki političnih oblastev, ki je podvržena nadaljnjemu pravnemu potu, v 14 dnevih po vročbi razloke, na katero meri pritožba, in to pri onem oblastvu, ki je stvar razločilo na prvi stopinji.

Pristojbinska in kolkovna prostost.

§. 56.

Vse razprave in listine (pisma), potrebne v dotrdbo in izmotanje pravnih razmer med zavarovalnicami z ene strani in stoječim pod dolžnostjo zavarovanja podjetnikom kake delovršbe ali pa zavarovanci z druge strani, proste so pristojbin in kolka (štemplja).

Na zavarovalnice, ustanovljene po tem zakonu, uporabljajo se določila zakona od 15. aprila 1885 (Drž. zak. št. 51).

Zavarovalnih prispevkov, ki jih opravljajo vršbeni podjetniki, ni privzemati v davkovno podlogo za dotične pod dolžnostjo zavarovanja stoječe delovršbe.

Izimne delovršbe. Sodrúžne zavarovalnice.

§. 57.

Kadar pri podjetji podvrženem dolžnosti zavarovanja biva zavod, s katerega državno odobrenimi pravili so v §. 1 imenovane pri tem podjetji delo imajoče osebe proti posledicam kake nezgode, ki bi se v delovršbi utegnila primeriti, najmanj v isti meri zavarovane, kakor po določilih tega zakona, in če podjetnik delovršbe v ta zavod daje najmanj enako velike prispevke, kakor bi jih po tem zakonu imel dajati zarad zavarovanja gledé kake nezgode, upravičen je on zahtevati, da naj se podjetje ne privzema pod zavarovalnice, katere je po §. 9 ustanoviti.

O tem zahtevu razloča minister notranjih reči, preiskavši poprej dotični zavod. Zahtevek je zavrnuti, kadar stan imenja ali poslovanje zavoda ne daje polne varnosti, da bode izpolnjeval dolžnosti, ki jih ima zavarovancem nasproti.

§. 58.

Kadar se večje število podjetnikov delovršb podvrženih dolžnosti zavarovanja, naj spadajo v okraj ene in iste zavarovalnice ali več zavarovalnic, zedini v ta namen, da bi nezgodé, kakor piše ta zakon, sami zavarovali s tem, da ustanové posebno zavarovalnico, sme to minister notranjih reči, zaslišavši dotične zavarovalnice in v §. 49 omenjeni pridodani mu svét dovoljenje v to podeliti, če se uresničijo naslednje predpologe, namreč:

1. če načrt pravil, ki ga je predložiti, obseza to določilo, da v dotičnih vršbah delo imajoče zavarovanju podvržene osebe bodo proti posledicam kakih nezgod, ki se primerjajo pri delovršbi, najmanj v enaki meri zavarovane, kakor po določilih tega zakona, in da ne bodo siljene v večji meri prispevati za to, nego je po tem zakonu dopuščeno;

2. če s tem, da se delovršbe prositeljev odločijo iz zveze dotičnih zavarovalnic, vztrajna zavarovalna sposobnost teh zavarovalnic ne pride v nikako nevarnost;

3. če je od nove zavarovalnice, ki jo prositelji hočejo ustanoviti, v vsakem oziru moči pričakovati polno varnost za izpolnjevanje zaveznosti, katere ima do zavarovancev.

Državnemu odobrenju podležeče ustanovilo take nove zavarovalnice, ki se hoče osnovati, naj obseza potrebna določila o nje ustroji in notranji uravnavi, in pa o njenem poslovanji, ter je v tem uporabljati zmislu primerno dotična določila tega zakona. Vendar je ministru notranjih reči pridržano, v tem oziru dopuščati kake izimke, oprte na posebne razmere.

§. 59.

V §. 57 imenovani zavodi in zavarovalnice po §. 58 osnovane stojé pod državnim nadzorom. Če poznejše preiskovanje zavoda v §§. 57 in 58 omenjenega pokaže, da po svojem imovinskem stanju ali po svojem poslovanju več ne daje polne varnosti za izpolnjevanje dolžnosti, ki so mu naložene do zavarovancev, ima minister notranjih reči pravico zaukazati, da se dotična podjetja privzamejo pod okrajno zavarovalnico.

Ako se pripeti kaka nezgoda, imajo v §§. 57 in 58 omenjeni zavodi dolžnost, brez odloga glavnično vrednost rente, po pravilih pristoječe zavarovancu ali njegovim zapuščencem, izročiti zavarovalnici tistega okraja, na katero s tem prehaja dolžnost, to rento dalje izplačevati. Za izročbo v misel vzete glavnične vrednosti, katero je izračunati po podlogah veljajočih za zavarovalnico tistega okraja, odgovarjajo dotični podjetniki delovršbe kot poroki in plačniki. Določila tega odstavka ne uporabljajo se na take zavode, ki bivajo pri podjetju, dolžnosti zavarovanja podvrženem, katero vrši država.

Poročila, ki jih dajó zavarovalnice.

§. 60.

Po tem zakonu ustanovljene zavarovalnice imajo dolžnost, za vsako koledarsko leto podnesti ministru notranjih reči poročilo o podatkih statistike nezgod, dalje o vsem svojem poslovanju in se posebno o stanju in naloženju svojih zalogov.

Ta poročila, katerim naj se razven tega prilaga izkaz o poslovanju, stanju in naloženju skupnega pričuvnega zaloga (§. 15), treba je ustrezno obdelana vsako leto priobčiti državnemu zboru.

(Slo venisch.)

Razmerje do podpornih blagajnic in do zasebnih zavarovalnic.

§. 61.

Ta zakon se ne dotika pravic, ki pristojé zavarovancem proti bratovskim skladnicam, blagajnicam (kasam) za bolnike, mrliškim blagajnicam, blagajnicam za onemogle (invalidne) in drugim podpornim blagajnicam, ali pa proti drugim zavarovalnicam, ki se ne ustanové po tem zakonu. Isto veljá o dolžnosti občin in drugih združenj (korporacij) in ustanov, ubožce (siromake) prekrbovati.

Izimek od tega določila veljá samo gledé takih pogodb, ki so bile med zasebno zavarovalnico in podjetnikom delovršbe po tem zakonu dolžnosti zavarovanja podvržene pred 1. dnem marnija 1886 sklenene o zavarovanju v tej vršbi delajočih, pod §. 1 spadajočih oseb proti kaki nezgodi v delovršbi, če taka pogodba še traja ta čas, ko se začne veljavnost v §. 1 omenjenega zavarovanja. V takšne pogodbe namreč stopi zavarovalnica ustanovljena po §. 9, v katere okraji stojí dotična delovršba, odnosno zavarovalnica ustanovljena po §. 58, kateri je pristopil dotični podjetnik, na mesto vršbenega podjetnika in zavarovanih oseb po zakonu takó, da ima po tem zakonu ustanovljena zavarovalnica za toliko časa, kolikor veljavnost zavarovalne pogodbe še ni iztekla, zavarnino (zavarovalnino) o rokih njenega dospelja plačevati zavarujočemu zasebnemu zavodu, ter za to prejemlje za se vse one iznose, katere je dotični zasebni zavod vsled kake nezgode, ki se pripeti pri delu, dolžan opraviiti po glasu zavarovalne pogodbe.

Določilo zgornjega odstavka uporablja se samó tedaj, kadar podjetnik zavarovalno pogodbo, katero je bil sklenil, v treh mesecih po tem, ko začne veljati ta zakon, naznani političnemu oblastvu prve stopinje, v katerega okoliši se vrši delo pod dolžnostjo zavarovanja stoječe, ter predloži dotični zavarovalni list.

Prehodna določila.

§. 62.

Državni upravi se daje oblast, za prvo opravo zavarovalnic, ki jih je ustanoviti po §. 9, in za njih poslovanje do izteka prve v pravilih postavljene prispevne dobe deliti ponapredščine, ki jih dotične zavarovalnice povrnejo.

§. 63.

Ta zakon stopi v moč tri mesece po razglasenji.

A čas, kdaj se začne veljavnost zavarovanja po §. 1, ustanovi se pozneje stoprv ukazoma po ministru notranjih reči.

Zarad ustroja v §. 9 omenjenih zavarovalnic ima minister notranjih reči pravico, opraviti vse potrebne ovedbe in zlasti od podjetnikov delovršeb, podvrženih dolžnosti zavarovanja, zahtevati vse ustrezne dopovedi.

Pristavek gledé zvršitve.

§. 64.

Mojemu ministru notranjih reči in Mojemu ministru za pravosodje je izročeno, v porazumu z Mojimi ostalimi udeleženi ministri zvršiti ta zakon.

Na Dunaji, dne 28. decembra 1887.

Franc Jožef m. p.

Taaffe s. r.

Pražák s. r.